LÚZSOK JELENLÉT PONT TEVÉKENYSÉGEI

EZERARCÚ JELENLÉT – EMBERTŐL EMBERIG

caritas hungarica

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Szerzők:
Fodor Barbara (Jelenlét Pont-programkoordinátor)
Bogdán Réka Kata (Jelenlét Pont-munkatárs)

Szerkesztő:
Dr. Boros Julianna (regionális szakmai vezető)

Olvasószerkesztő:
Szabados Edina

Borítóterv:
eSCom Kft.

Kiadja:
Katolikus Karitász - Caritas Hungarica

Készült a *Fókuszban a gyermek* címmel
EFOP-1.4.5-20-2020-00001. azonosító számú projekt keretében.

2023

EZERARCÚ JELENLÉT – EMBERTŐL EMBERIG

A Katolikus Karitász Országos Központjának felzárkózási programja a Dél-dunántúli régióban

A **Katolikus Karitász** a Katolikus Egyház hivatalos segélyszervezete és hazánk egyik legnagyobb karitatív szervezeteként hosszú évek óta vesz részt országszerte felzárkóztató célú és öngondoskodást segítő programok kidolgozásában és megvalósításában. A Sellyei járásban 8 településen **(Téseny, Bogádmindszent, Kisszentmárton, Vejti, Lúzsok, Piskó, Sósvertike, Drávaiványi)** és a Szigetvári járásban 3 településen **(Patapoklosi, Somogyapáti, Somogyhatvan)** vagyunk jelen, segítjük a családokat embertől emberig a bajban.

MIÉRT CSINÁJUK?

Mert hiszünk az egyének, kiemelten a gyermekek és az őket nevelő családok készségeinek, képességeinek és attitűdjének fejlesztési lehetőségeiben és az erős helyi közösség megtartó erejében. Hisszük, hogy ezáltal a hátrányos helyzetű közösségek további leszakadása hosszútávon megállítható, és idővel képessé válnak az öngondoskodásra, mert erősödni tud felelősségvállalásuk egyéni és közösségi szinten is.

MIT CSINÁLUNK?

Helyszíni jelenlétünkkel, fejlesztő- és közösségi ház funkciót betöltő Jelenlét Pontok működtetésével, szervezeti erőforrásainkkal, kapcsolati tőkénkkel, valamint a helyi igényekhez, szükségletekhez igazodó szolgáltatásokkal és kisléptékű fejlesztésekkel segítjük és támogatjuk a közösségeket fejlődésükben.

HOGYAN CSINÁLJUK?

ÉRTÉKEK MENTÉN – a Katolikus Egyház értékeivel összhangban

JELENLÉTTEL – folyamatos, együttérző helyszíni jelenlét biztosításával és a példamutatás erejével

DIAGNÓZISSAL – a településen élők valós igényeihez és szükségleteikhez tervezett beavatkozásokkal

KOMPLEXEN – a „fogantatástól a foglalkoztatásig” terjedő szolgáltatásokkal és fejlesztésekkel

KÖZÖSEN – a közösséggel együtt: nem nélkülük, nem helyettük

FELELŐSSÉGGEL – a jelenlét felelősségével: tartós szerepvállalással

FOKOZATOSAN – apró lépésekkel

A projektről/programról röviden

2023. december 31-ig a „Fókuszban a gyermek” projekt finanszírozásában valósulnak meg tevékenységeink. A “Fókuszban a gyermek” projekt (továbbiakban: projekt, program) célja a „Felzárkózó települések” hosszú távú programjának megalapozásáról szóló 1404/2019. (VII.5.) kormányhatározatban meghatározott és a Kormány által kijelölésre kerülő **leghátrányosabb helyzetű településeken élő gyermekek esélyeinek növelése, életkörülményeinek javítása, a szegénység gyermekekre mért hatásainak mérséklése**, amelyet helyben elérhető, intenzív, komplex szociális munkával, családkísérséssel és a projekt keretében megvalósuló tevékenységek szakmai-módszertani támogatásával biztosít.

A program során összességében 300 település kerül bevonásra, amely a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület (a továbbiakban: MMSZ) mintegy 15 éves, 2016-ban Magyar Örökség díjjal is kitüntetett „Jelenlét” programja alapján, a szervezet módszertani támogatásával és szakmai irányításával valósul meg. (www.fete.hu)

A Jelenlét módszer “fogantatástól a foglalkoztatásig” ívelő szemléletében a szociális munka alapvető szerepet kap a családdal való folyamatos kapcsolattartásban, problématérkép készítésében, a gyermek és a család szükségleteihez igazodó, adekvát szolgáltatásba való eljuttatásban és diagnózisalapú ellátás nyomon követésében. A projekt szakmai megvalósulásának alapjait, szabályozásának módszertani eszközrendszerét a *Kapcsoskönyv – A Jelenlét program építőkockái* című kiadvány tartalmazza.

Jelenlét Pont, ahol a tevékenységek megvalósulnak

Valamennyi új településen olyan, mindenki számára nyitott közösségi terek, ún. Jelenlét Pontok kerülnek kialakításra, melyek bázisául szolgálnak az egyénekkel és a családokkal végzett szociális munkának, helyet adnak különböző közösségfejlesztő tevékenységeknek, úgy mint a helyi lakosság aktivizálása, életminőségének javítása, képessé tétele, információ nyújtása, különböző emberek, csoportok és közösségek közötti kommunikáció segítése, képzés, oktatás, adósságkezelés, szakemberek bevonásával. Jelen vagyunk és segítünk a hét minden napján, krízis esetén rendelkezésre állunk. Minden Jelenlét Ponton 2-3 kolléga dolgozik, a ház tevékenységeit és programjait az adott Jelenlét Pont koordinátora szervezi együttműködve a kollégákkal. A Katolikus Karitász törekszik arra, hogy helyi szakembereket, munkavállalókat foglalkoztasson. A Jelenlét Pontok bérelt vagy a Katolikus Karitász saját tulajdonában lévő ingatlanok, a cél elsősorban, hogy infrastrukturálisan teret adjunk a programok megvalósulásának a helyi igények alapján. A Jelenlét Pontokon kialakításra kerülnek tanulósarkok, baba-mama fejlesztősarok/szoba, konyha, közösségi tér, de ezek mérete és adottságai a helyi lehetőségekhez igazodnak.

TEVÉKENYSÉGEK A JELENLÉT PONTOKON

Szociális segítés és közösségfejlesztés

Szociális munka, családlátogatás, ügyfélfogadás, ügyintézés: A „Jelenlét” program alapja az egyénekkel, a családokkal és a közösségekkel végzett szociális munka, valamint közösségfejlesztés.

Közösségfejlesztés (pl: táborok, felnőtt és gyermek csoportfoglalkozások): A közösségépítés és a közösségfejlesztés hosszú távú elköteleződés a település közössége mellett. Cél tehát, hogy olyan közösségépítő tevékenységeknek is helyet adjunk a Jelenlét Pontokon, amelyekre

[1]Forrás: Kapcsoskönyv https://fete.hu/wp-content/uploads/2022/05/Kapcsos_vegleges_oldalpar.pdf

építve újra vissza tudnak kapcsolódni a családok, és rajtuk keresztül a települések a mikrotérség és a társadalom körforgásába. A legfontosabb együttműködő partnerek: családok, települési önkormányzat, roma nemzetiségi önkormányzat, közüzemi szolgáltatók, szociális, egészségügyi, nevelési-oktatási intézmények, civil és egyházi szervezetek, kormányhivatal, rendvédelmi szervek, családsegítő és gyermekjóléti szolgálatok, védőnői szolgálatok.

Óvodai és iskolai előmenetel, átmenetek támogatása

A kialakított és működtetett tanulósarkok és játszóterek az infrastrukutrális fejlesztések részét képezik, melyek megfelelő tárgyi környezetet biztosítanak a tanuláshoz, fejlődéshez.

Jelenlét Pontokon megvalósuló iskolán kívüli tanulássegítés: A hátrányos helyzetű településeken a gyerekek nagy része már az iskolakezdéskor kudarccal indul. Az addig felhalmozott hátrányok miatt a gyerekek naponta kapnak visszajelzést arról, hogy nem elég jók. Ennek ellensúlyozására a Jelenlét Pontokban az óvodás- és iskoláskorú gyerekek számára is komplex szolgáltatásokat nyújtunk, amelyek támogatják őket az örömteli tanulás élményének megélésében. A tevékenységek célja az iskolai lemorzsolódás csökkentése, a gyermekek iskolai sikerességének növelése.

Szociális- és kompetenciafejlesztő programok szervezése

Egészséges étkezési szokások kialakításának támogatása, Jelenlét Pontokhoz tartozó kertek létrehozása és működtetése: A családokkal és közösségekkel folyó munka alapvető eleme az egészséges étkezési szokások kialakítása, támogatása, mert a minőségi táplálkozás hiánya miatti krónikus elhízás a célcsoportunkban már a gyerekeknél is kiemelt probléma. Ennek fontos eleme a Jelenlét Pontokon kialakított közösségi konyha, ahol a szülők és gyerekek rendszeresen sütnek, főznek, szélesítik különböző ételkészítéssel kapcsolatos kompetenciáikat, tudásukat, szemléletüket.

Szakemberek a programban

A településeken, a helyi lakosság körében felmért igények és szükségletek alapján határozott idejű szerződéssel, adott tevékenység, szolgáltatás biztosítására foglalkoztatunk szakembereket: tanítókat, szaktanárokat, munkaszocializációs tanácsadókat, adósságkezelési tanácsadót, addiktológiai konzultánst, mozgásfejlesztőket, meseterapeutát, művészetterapeutát, gyógytornászt, jogászt, mediátort, logopédust, fejlesztőpedagógust, stb. A Katolikus Karitász által létrehozott 11 Jelenlét Ponton a települések igényeire szabva, hálózatszerű működésben biztosítjuk szolgáltatásainkat.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK A PROGRAMRÓL A KATOLIKUS KARITÁSZ HONLAPJÁN ELÉRHETŐK: **WWW.KARITASZ.HU**

LÚZSOK JELENLÉT PONT TEVÉKENYSÉGEI

A faluról elmondható, hogy egy szegregálódó település, mely a horvát határtól, vagyis a Dráva folyótól 2 km-re található. A községben nem található semmilyen köznevelési intézmény (óvoda, iskola). A legközelebbi nagyobb települések közül Vajszló 6 km-re, Sellye 25 km-re, Pécs 45 km-re és Siklós 30 km-re található. A gyerekek a közeli Vajszlóba járnak, menetrend szerinti busszal. A településen nincs egészségügyi szolgáltatás. A helyiségben kb. 10 közfoglalkoztatott dolgozik, többen alkalmi vagy feketemunkával foglalkoznak. Egy faipari vállalkozó található Lúzsokon. A fiatalodó települések közé tartozik, közel 60 főre rúg a 18 év alatti gyermekek száma. A buszközlekedés korlátozott, sokan gyalog, illetve biciklivel közlekednek.

A program kezdete óta az önkormányzat épületében bérlünk két helyiséget, 2 fő 8 órás Jelenlét Pont-munkatárs, illetve egy közfoglalkoztatott dolgozik a Jelenlét Ponton. Ingatlanvásárlásunk ügyintézés alatt áll, és bízunk benne, hogy idővel elkészül az ingatlan felújítása is. A település szociális helyzete tükrözi az Ormánság gazdasági helyzetét: kevés munkalehetőség, iskolázatlanság, rossz közlekedés, egy bolttal rendelkezik a falu, ezért a lakosokat mozgóárusok látják el alapvető élelmiszerrel. A közösségfejlesztés az elmúlt időszakban indult el, konfliktusos és széthúzó a közösség, ahol dominál a politikai hovatartozás kérdése. A településen beágyazódott a Katolikus Karitász segélyszervezet, és így rendszeresen fordulnak hozzájuk mindennapos problémáikkal a helyi lakosok.

A Jelenlét Ponton napi rendszerességgel zajlik a tanodajellegű szolgáltatások biztosítása, a tanulástámogatás, valamint a gyermekfejlesztő, iskolai felkészítő programok végrehajtása. A megvalósításba külső szakemberek (pl. logopédus, fejlesztőpedagógus, meseterapeuta stb.) is bekapcsolódtak. Lúzsokon jelenleg naponta átlagosan 3-10 gyermek vesz részt a tanulástámogatásban, tanodajellegű programokban. Mindegyikük halmozottan hátrányos helyzetű tanuló. A gyermekek köznevelési intézményeivel is kialakítottuk az együttműködés formáit és lehetőségeit. A Covid – 19 járvány alatt kiemelten támogattuk tanoda szolgáltatásunkkal a hátrányos helyzetű/ halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat, illetve segítettük a digitális oktatás megvalósítását.

A településen végzett jelenlétalapú szociális munka során napi kapcsolatot tartunk a településen élő családokkal. A Jelenlét Pontot minden korosztály látogatja. A Jelenlét Pont munkatársai által biztosított Infopont szolgáltatás, amikor bárki betérhet hozzánk hivatalos ügyei intézéshez segítséget kérni. A legtöbb megkeresés általában ügyintézéshez szükséges nyomtatás, fénymásolás, szociális támogatások ügyintézéséhez szükséges segítségkérés, valamint orvosi ellátáshoz való eljutással kapcsolatos kérések voltak. Bizonyos esetekben közművekkel kapcsolatos ügyintézésekben is tudunk segíteni, speciális esetekben adósságkezelési tanácsadó is a lakosok rendelkezésére áll. Azokat a családokat, ahol valamilyen függőség kialakulása vagy megléte veszélyezteti a család egészséges lelki életét, ott addiktológiai konzultáns beavatkozására is van lehetőségünk. A családmentor kolléganő által rendszeres a kapcsolattartás a kisgyermekes családokkal, a Jelenlét Pont többi munkatársai révén pedig az idősebb lakosokat is rendszeresen látogatjuk. A családokkal végzett szociális kísérés során az élet minden területén támogatást nyújtunk. Programelemeinkkel „fogantatástól foglalkoztatásig” kísérjük és támogatjuk a helyi közösségeket. A program keretében egyéni esetkezelést, szociális csoportmunkát és közösségi szociális munkát valósítunk meg, mindezt a szolgáltatások fejlesztése és a módszertani megújulás fontos részeként kiegészítjük a kollégák szakmai fejlesztésével, képzésével.

Az elmúlt években a településen dolgozó összes kolléga nagy hangsúlyt fektetett a közösségépítésre, amely Lúzsok település esetében kifejezetten fontos, mivel a falu lakossága rendkívül megosztott. A településen élő gyermekek közül a programban eddig 55 főt sikerült elérni valamilyen foglalkozásunk alkalmával. Ezek között szerepelnek baba-mama foglalkozások, zenei és

médiafoglalkozások, foci- és kick-box edzések, tematikus programok, mint gyermeknap, egészségnap, karácsonyi ünnepség, illetve nyári táborok is. Úgy véljük, hogy a gyerekek egyre érdeklődőbbek a foglalkozások iránt, rendszeresen látogatják a Jelenlét Pontot, minden nap betérnek hozzánk, van, amikor tematikus foglalkozásokra, van, amikor csak kötetlen játékra.

A gyerekek napközbeni intézményes ellátási formái csak más településeken érhetők el: a településen bölcsőde, óvoda, iskola, Biztos Kezdet Gyermekház sincs. Az óvodás és iskoláskorú gyermekeket Vajszlóba szállítják át. A lúzsoki gyermekek kivétel nélkül hátrányos helyzetűek. A Jelenlét Ponton 2 főállású munkatárs és 1 fő közfoglalkoztatott áll alkalmazás alatt: 1 fő családmentor és szociális segítő és 1 fő települési programkoordinátor. A Jelenlét Pont munkáját különböző szakemberek segítik: logopédus, fejlesztőpedagógus, általános iskolai tanítónő, általános iskolai tanár, munkaerőpiaci mentor, adósságkezelő és falusi CSOK-tanácsadó.

Családi kert működése és továbbfejlesztési lehetőségek

Lúzsokon a „Családi kert” programba 10 családot sikerült bevonni, fontos szempont volt az elbírálás során, hogy olyan szorgalmas, megfelelő szaktudással rendelkező embereket válasszunk ki, akik a szigorú nyomon követésnek eleget tudnak tenni. Az idei év gyönyörű terméseket hozott, ezzel könnyítve a családok kiadásait.

Lúzsok, „Családi kert” program, 2023.

Lakhatási beavatkozások

2023 februárjában a szélvihar okozta károk, többnyire tetősérülések, javítása kapott nagy szerepet a lakhatási beavatkozások során. Amiben tudtuk, segítettük a lakosságot, összefogással sikerült megoldani a legnehezebb helyzeteket, problémákat. A faluban a komfortnélküli lakások száma 20 db, melyek életveszélyesek és az egészségre károsak. Az ingatlanok felmérése 2023 tavaszán megtörtént, és néhány családnak már az idei évben is tudunk segíteni lakhatási körülményeik javításában.

JELENLEG MŰKÖDŐ SZOLGÁLTATÁSOK, TEVÉKENYSÉGEK A JELENLÉT PONTON:

- tanodajellegű foglalkozás;
- gyermek játszóklub;
- női klub;
- baba-mama foglalkozás;
- korai mozgásfejlesztés;
- tudatos háztartás babáknak és anyukáknak;
- családi nap;
- iskolai fejlesztőfoglalkozás;
- logopédia iskolás korúaknak;
- mozgásfejlesztés;
- zenei foglalkozás;
- játszóbuszos foglalkozás;
- higiénés pont;
- nyitott közösségi tér;
- lakossági fórum;
- jelenlétalapú szociális munka, családlátogatások;
- szakmai műhely a település szociális, oktatási és nevelési szereplőivel;
- esetmegbeszélő a település szociális, oktatási és nevelési szakembereivel;
- krízishelyzetek felmérése, kezelése, támogatása;
- szociális-, hivatali-, falusi CSOK-ügyintézés segítése;
- munkaerőpiaci integrációt célzó támogatás;
- info pont szolgáltatás (fénymásolás, vakcina regisztráció, hivatalos levelek értelmezése, megfogalmazása…).
- kick-box edzés;
- prevenciós foglalkozások

Lúzsok, Focibajnokság, 2023.

Táborozás Balatonakalin

Immár második éve szervezünk egyhetes tábort a Balaton partjára, ahová az Ormánság 10 településéről utaznak a gyerekek. Ez a Katolikus Karitász saját tábora, ami Balatonakalin ad helyet ennek az eseménynek. A program elengedhetetlen eleme a balatoni fürdőzés, sok gyermek életében először fürdőzik a tóban. A tábor végén a hálás tekintetek mindent elmondanak.

Balatonakali, Kirándulás, 2023.

Balatonakali tábor, 2023.

Női klub

A településen élő asszonyok nem igazán kommunikálnak egymással a konfliktusos viszonyok miatt, ezért gondoltuk, hogy teret és lehetőséget kell biztosítani a problémák megoldására. Egy 10 alkalmas programsorozatot terveztünk, ahol a település problémáiról és adottságairól is sokat beszéltünk, elmondhatták mi hiányzik egy „álomfaluhoz”.

Női klub Lúzsokon, 2023.

Kick-box edzés

A 2023-as évben lehetőségünk nyílt a településen felmerülő fontos igényre reflektálni: a sportolni vágyó fiataloknak kick-box edzést szervezni. Ez új lendületet hozott a környező falvak életébe, hiszen Sósvertike, Drávaiványi, Piskó, illetve Bogádmindszent fiataljai is csatlakoztak a programhoz. Az edzéseken közel 30 gyerek vesz részt rendszeresen, mely során nem csak ütéseket, rúgásokat tanulnak a gyerekek, hanem az önfegyelem, a kitartás és küzdőszellem is fejlődik.

Kick-boksz edzés Lúzsokon, 2023.

Tanulássegítés, fejlesztőfoglalkozások

Szeptembertől egy logopédus és egy tanár tart rendszeres foglalkozásokat azoknak a gyerekeknek, akiknek szükségük van rá. Ezeket egy előzetes felmérés előzte meg, ahol a szakemberek feltérképezték a gyerekek készségeit, képességeit. Már jól észrevehető a haladás, bízunk a további pozitív fejlődésben.

Lúzsok, Kézműves foglalkozás, Anyák napjára, 2023.

Családi nap

2023. október 14-én családi napot szerveztünk az itt élő családok számára. Nagy sikert aratott a légvár a Hangerdő Társulat zenés műsora és az ügyességi játékok, ahol a gyerekek megmérettették magukat. A falubelieket közösségi főzés keretében készült babgulyással láttuk vendégül.

Családi nap Lúzsokon, 2023.

www.karitasz.hu